Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 198. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го ЛИПНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 198. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 30, 1952. VOL. LX.

БІЙКА ДВОХ ЮНІЙ БІЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

Тер Гот, у стейті Індіяна.— П'ятсот робітників з двох юній, а саме юнії приналежної до Американської Федерації Праці і юнії приналежної до Конгресу Індустріяльних Організацій, зустрілися в боротьбі на кулаки й ножі перед фабрикою Алістер-Чалмерс, яка виробляє ракетові мотори. Шість людей поранено, а з них чотири покалічені ножами. Один находиться в критичному стані. Боротьба виникла з того, що деякі члени юнії К.І.О., які вийшли на страйк, пробували недопустити до роботи інших членів тої самої юнії, що хотіли повернутися до праці. Яких 300 членів юнії, приналежної до А.Ф.П. станули по стороні тих, що хотіли повернутися до роботи. Вони оточили войовничих членів юнії К.І.О., а потім пробилися клином в ряди тих членів К.І.О., що творили пікету й таким способом дали нагоду 35 охочим до праці членам К.І.О. увійти до фабрики. Тоді почалася поважна бійка на кулаки й ножі, якій перешкодила поліція, що палицями хотіла розділити воюючі сторони. Початковий наступ поліції був невдалий і треба було змобілізувати цілу міську поліційну силу, числом 85 людей щоб успокоїти воюючі сторони. Страйк почався одинадцять тижнів тому, коли 240 робітників з К.І.О. його започаткували. Вони вимагали підвишки заплати. Тоді сотня інших членів заявила, що вони не залишать роботи і приєднаються до юнії з А.Ф.П., яка не хотіла страйкувати. Урядовці юнії передбачували біду й повідомили поліцію наперед. Поліціянти змішалися з робітниками, щоб провірити, чи вони не мають при собі зброї. Коли в деяких робітників найшли ножі й каміння, вони їм забрали, одначе не могли застановити бійки в самих початках і з того никла загальна боротьба.

Індійський амбасадор боїться американського зброєння

Гамілтон, Н. И. — Тут відбувається четверта річна конференція Колгейт університету, в якій беруть участь 250 делегатів, що дискутують на тему: „Перша Европа чи Азія?" Під час конференції промовляв індійський амбасадор до ЗДА Біней Р. Сен, який заявив, що величезне зброєння ЗДА приведе до неминучої війни, яка знищить усю цивілізацію та затримає [illegible] до демо[illegible] заці азійських народів, що саме тепер зачався. Австралійський амбасадор Персі Спендер твердив, що Азія й Европа так тісно пов'язані, що їх не можна розлучувати. Інший австралієць Дейвід В. Мк Ніколь твердив, що Азія більше упосліджена, як Европа, яка вже „на шляху до відбудови". Представник ЗДА, Віллярд Л. Торт твердив, що навіть якби зовсім зліквідувати видатки на зброєння і на допомоги чужим країнам у ЗДА, то тоді податки зменшилися б тільки на 10 відсотків. Цей заступник державного секретаря для господарських справ остерігав, що зменшення допомоги чужим країнам призвело б нетільки до скалічення оборони держав Північно Атлантійського Оборонного Пакту, але одночасно було б великою перешкодою для господарки ЗДА, яка продукує на вивіз. Заступник державного секретаря Торп заявив, що ЗДА обнижують свої ввозові тарифи, щоб европейським країнам уможливити експорт до цієї країни та в той спосіб розбудовувати господарку цих европейських держав.

Червоний Хрест прийняв у свій склад дві китайські групи

Торонто. — Міжнародна конференція Червоного Хреста, що відбувається тепер у цьому канадійському місті, була порушена справою допущення делегації Китаю, який представляється комуністичним урядом в Пекіні та націоналістичним на Формозі. Після довгих дискусій, голосуванням вирішено допустити, як рівноправних членів Червоного Хреста, дві китайські групи. Голосування пройшло значною більшістю голосів, бо „за" висловилось 58 делегатів, а „проти" лише 25. П'ять голосів стрималось. Перед тим був відкинений внесок совєтських сателітів недопустити представників націоналістичного Китаю, як рівнож не пройшло предложення представників Формози щодо виключення від участи комуністичної китайської делегації. Компромісне вирішення спричинила делегація ЗДА, яка вказала присутнім на високо-людяні завдання Червоного Хреста, що повинен бути далекий від щоденних політичних непорозумінь.

ПОМЕР СЕН. МЕК МАГОН, ГОЛОВА АТОМОВОЇ КОМІСІЇ

Вашингтон. — Сен. Браєн Мек Магон, з стейту Конетикат, проживши 48 років, помер у понеділок перед полуднем у шпиталі Джорджтавн, де він піддався операції на недугу пістряка в легенях. Саме перед смертю його ім'я було проголошене серед аспірантів на найменування кандидатів на Красвій Демократичній Конвенції в Шікаґо, одначе він прохав викреслити його з кандидатів з уваги на поганий стан здоров'я. Він був відомий як голова спільної конгресової атомової комісії і від вибуху першої атомової бомби над Гірошімою в Японії, в 1945 р. займався атомовими справами, щоб недопустити до вжитку атомової бомби в наступній світовій війні. З цею справою була зв'язана його мирова діяльність. З уваги на своє становище голови в атомовій комісії, він був авторитетом в атомових справах. Після його смерти, конґресмен Карл Т. Дорнгем з Норт Каролайни, як заступник голови комісії перебирає її головство, доки не буде призначений на це місце хто інший. З сенаторів Ричард Б. Россел займає в комісії визначне становище. Діючий губернатор стейту Конетикат Едвард Н. Аллен, проголосив стейтову жалобу після отримання вістки про смерть МекМагона. Губернатор назвав небіжчика „великим державним мужем". Мек Магон був автором законопроєкту для створення комісії атомової сили з метою, щоб настановити цивільну людину, а не військовика, при контролі атомових виробів. Заки став сенатором, Мек Магон був міським суддею в Норвок, Конн. а потім помічником ген. прокуратора у Вашингтоні. — През. Труман, що перебуває в своєму рідному домі коло Канзас Сіти, заявив з нагоди смерти Мек Магона, що „нація втратила одного з найкращих слуг" у небіжчику.

АДЛЕИ Е. СТІВЕНСОН

Демократичний кандидат на наступного президента, залишає Шікаґо та вертає до свого губерніяльного міста Спрінґфілд, прощаючись з потягу з приятелями

Стівенсона вітають маніфестаційно в його столиці

Спрінґфілд, у стейті Ілиной. — Адлей Стівенсон, найменований на Красвій Демократичній Конвенції кандидатом на президента Злучених Держав, повернувся до своєї стейтової столиці, заявляючи ще раз, що він був би радий залишитися на своєму становищі. Йому на привіт зібралися біля стейтового капітолю сусіди й прихильники, а теж і два його сини, бо третій щойно недавно пішов до війська. Після прибуття, Стівенсон вийшов на підвищення перед старим судовим будинком, з якого Лінколн виголосив промову 94 років тому, пригадавши, що „не встоїться дім, розділений проти себе". Тепер з цього підвищення промовив Стівенсон, заявляючи: „Я завжди почував себе в Спрінґфілді як удома. Я бажав продовжувати працю, якій я віддавався в отому губернаторському мешканні" (показуючи рукою на двір губернатора). Опісля додав: „Не зважаючи на те, я сповню те, що мені доля призначила, з цілого серця і з відвагою, яку я буду в спроможності викресати з себе...". Хоч зібрання мало на меті привітати губернатора, то на ділі воно виглядало на прощання, тому губернатор був поважний, як мало коли.

Айзенгавер на „стратегічнім" зібранні перед покінченням вакацій

Денвер. — Покінчивши відпочинок у Скельних горах, республіканський кандидат на становище президента ген. Двайт Д. Айзенгавер розпочав цілу низку нарад, щоб викінчити організацію своєї виборчої кампанії. Генерал заїхав до свого бюра в готелі Бравн Пелес і негайно запросив до себе свій виборчий штаб для передискутування організаційних проблем, особливо для скоординування праці свого штабу з працею Красвого Республіканського Комітету і Комітету Громадян за Айзенгавера. Губ. Шерман Адамас з Ню Гемшир, найменований Айзенгатером на становище предсідника політичного дорадчого штабу, явився на нарадах перший, а крім нього взяли ще участь: Артур Г. Ванденберґ з Мішиґен і сенатори Франк Карлсон з Канзас і Фред А. Сітон з Небраски, як політичні дорадники. Інші розмови прийдуть на чергу ступнево.

Швайцарія протестує проти вищого мита в ЗДА

Берно, Швайцарія. — На вістку про американський проєкт підвищити мито на швайцарські годинники в Швайцарії виникла буря протесту, бо протестували політичні партії, майже вся преса, робітничі юнії, фабриканти годинників, а також і сама швайцарська влада. Годинникарство — це життєвий промисел Швайцарії, а половина всієї швайцарської годинникарської продукції йде до З. Д. А. Минулого року годинники творили одну четвертину всього швайцарського вивозу. Та Швайцарія доволі сміливо протестує, бо вона 1951 року на 60 відсотків купила більше в ЗДА, як Америка купила в Швайцарії. Секретар Швайцарської Юнії Годинникарів, що об'єднує 100,000 робітників, у своєму зверненні пише: „З одного боку маємо залізну куртину, що не допускає до торгівлі зі Сходом, а тепер грозять нам високі мита, які замкнуть торгівлю із ЗДА".

ЗДА перемогли Совєтів в кошиківці на Олімпіяді

Ґельсінкі, Фінляндія. — Дружина кошиківки ЗДА високо перемогла совєтську дружину, відношення пунктів 86—58. Американську дружину очолював Боб Курленд, високий на 7 стіп. Совєтська дружина добре трималася в перших хвилинах гри, але американці закінчили першу половину відношенням пунктів 39 до 22. Цього дня прийшло до заворушень під час Олімпійських змагань, бо після змагань Франції з Уругваєм два уруґвайські грачі поби ли американського суддю Вінсента Фаррелла з Нюарку та звалили його на землю. Поліція забрала одного з напасників, а непритомного Фаррелла везли до лічниці.

Померло вісім осіб при домовині Еви Перон

Буенос Айрес. — Підчас першого дня жалоби по смерти Еви Перон, жінки аргентинського президента померло вісім осіб внаслідок стиску товпи, що намагалася побачити небіжку в домовині перед похороном. Упродовж неділі кол пів мільйона осіб перейшло попри домовину, а крім смерти вісьмох людей, яких 2,000 осіб дістали першу медичну допомогу. З уваги на великі товпи народу, що приїжджають з дальших околиць, щоб побачити небіжку, уряд зарядив відкласти похорон Еви Перон до наступного дня. Для допомоги при втриманні ладу покликано військо.

КОНҐРЕСМЕН ФЛУД ПРО „ПРИЧИНУ УКРАЇНСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ"

Вашингтон. — В Конґресовім рекорді помістив Даніел Дж. Флуд, конґресмен з Пенсилвенії, промову, яку він мав виголосити на П'ятім Конґресі Американських Українців, що на нього одначе не міг прибути. Промова затитулована „Українська боротьба за незалежність проти совєтського комунізму". В цій промові, конґресмен ґратулює американським українцям, що змагаються допомогти визволенню України і які вибрали на свій конґрес день Декларації Незалежности, щоб таким чином пригадати американцям і світові, що мільйони українців в Україні не мають свободи і перебувають в ярмі Кремлю. Конґресмен застановляється, чому батьки тих українців, що є в Америці першоклясними громадянами, не можуть добитись свободи на рідній землі. Українців в Україні позбавлено основних прав і це є „основною причиною української трагедії". Український нарід ніколи не переставав боротись за свою свободу і незалежність, говорить конґресмен, описуючи при тому багатства і красу України. Він каже, що не потребує пригадувати американським українцям завзяті бої за рідний край їхніх предків з росіянами, поляками, турками, татарами і т. п. Українці, каже він, цілком подібні до тих американських піонерів, що пробивали шлях цій потугній тепер країні. Він згадує за царицю Катерину II та інших російських деспотів, що знищили волю України, але не знищили вільного духа українського народу, що відродив українську державу в 1918 році й в час другої світової війни боровся на два боки, з большевицькою і німецькою тиранiями. Далі згадує конґресмен за долю українського народу під Совєтами та ролю українського підпілля, як теж ролю цілої нації в боротьбі між Сходом і Заходом. Конґрес радіє, що до Америки прибуло нових 60,000 українських іміґрантів і дає признання Українському Конґресовому Комітетові за його працю для визволення України, з чого кожний американець може бути тільки гордий. Промова закінчується закликом, щоб Захід звернув бодай тепер більшу увагу на Україну та її боротьбу з комуністичною тиранією.

НОВА ВЛАДА В ЄГИПТІ ІНТЕРНУЄ ПРИХИЛЬНИКІВ ФАРУКА

Каїро. — Начальний командант військових сил і властивий спричинник державного перевороту, що змусив короля Фарука I. до абдикації, — ген. Могамед Наґіб Бей, дав приказ інтернувати найбільших єгипетських достойників, найближчих дорадників короля на вигнанні. Між інтернованими є такі особи, як Карім Табет Паша, б. державний міністер, Е. Андравс Паша, б. економічний дорадник королівського кабінету, губернатор міста Каїро і т. д. Декого з них зловлено тоді, як уже покидали країну, щоб виїхати заграницю. Знов з Европи прибув б. прем'єр Мустафа Нагас Паша та вже відбув політичні наради з націоналістичною Вафд-партією. Найважливіша програма нового проводу в Єгипті: покінчити якнайскорше з корупцією. Та деякі події, як арешти визначних осіб попереднього режиму вказують, що тут мова також про пімсту на тих, що спинювали націоналістичний мусулманський рух і спричинили розв'язання Мусулманського Братнього Товариства. Тепер Гассан Бей, найвищий провідник Братства, візвав своїх прихильників стояти далі твердо при своїх ідеалах і бути готовими на кожний поклик країни. Заведено теж цензуру, зокрема на ті газети, що ставились прихильно до режиму Фарука. Надіються, що скоро буде скликаний старий парлямент, розв'язаний Фаруком, щоб вирішити справу реґенства конституційним ладом. Назагал всюди панує спокій, хоч по вулицях видно військові патрулі. Про короля Фарука повідомляють, що його королівський яхт вже доплив до берегів Італії, та що він задумує спинитись на славнім острові Капрі, заки відпливе до Франції.

„Світовий спокій загрожений"
ЧЕРВОНИЙ КИТАЙ ПРО РУХ ФЛЬОТИ ЗДА

Токіо. — Китайські офіційні кола закидають, що ЗДА спеціяльно визначили морські маневри біля Формози, щоб вплинути на вислід переговорів в Панмунджом та окреслюють ці маневри, як „пряму провокацію Китаю". Пекінська радіовисильня передала статтю з „Пекінського народнього щоденника", органу китайської комуністичної партії, що закидає „аґресію" адміралові Артурові Родфордові, командантові фльоти на Пацифіку та керівництву маринарки ЗДА на Далекім Сході. — Китайські комуністи у цій радіопередачі закинули порушення морської території, що належить до комуністичного Китаю й назвали маневри новою з провокацій ЗДА проти Китаю. Це „порушення" радіопередача пов'язує з „бактеріологічною" війною, що її провадить ЗДА та з порушенням манджурської території, що її ніби доконують військові літаки ЗДА. З огляду на „численні провокації" з боку ЗДА, як твердять комуністи, „світовий спокій загрожений." Нові обвинувачення комуністи висунули у хвилину, коли переговори в Панмунджом були затримані й продовжуються лише зустрічі штабових старшин, які домовились про уділ в прямуванні до миру чотирьох невтральних держав, а саме Швеції, Швайцарії, Польщі й Чехословаччини. Ці держави мали б вислати своїх спостерігачів за лінії обох військ і їм була б забезпечена можливість обсервацій.

Чи воднева бомба в Італії

Рим. — Часопис Джіорнале д'Італія на першій сторінці приніс вістку про те, що італійський науковець відкрив тайну, як виробляти водневу бомбу, і що перший її вибух відбувся вже на військовім артилерійськім терені в Середущій Італії. Але зараз після появи цієї вістки італійський міністер оборони Рандольфо Пачіярді спростував її в той спосіб, що італійський учений Убальдо Лоскі винайшов тільки спосіб перемінювати малі скількості водню на гелій. Міністер потвердив, що ці спроби вдалися італійському науковцеві, і що вони відбулися на військовому артилерейському терені в Середущій Італії, та що цей науковець дістав признання від італійського уряду. Способи італійського вченого являються простішими від тих, що ними послуґуються в ЗДА. Італійський часопис не подає, в чому проявляються уліпшення італійського вченого.

БРИТІЙСЬКІ СИЛИ КУПЧАТЬСЯ БІЛЯ ЄГИПТУ

Лондон. — Згідно з розпорядженнями, отриманими з Лондону британські морські й літунські з'єднання підсуваються до берегів Єгипту, де саме тепер відбуваються поважні внутрішні події.

ТОВАРИСЬКИЙ БОЙКОТ АМЕРИКАНЦІВ В ІРАНІ

Тегеран. Іран. — Протиамериканські настрої ще більш виявилися тоді, коли на вечірнє прийняття в американській амбасаді на сто запрошених іранських гостей явилося тільки кілька іранців, а решта боялася прийти, щоб їх не уважали за прихильників Америки. З цього приводу відкликали друге прийняття, на яке запросили американці 200 визначних іранських гостей. Вищі іранські кола тісно зв'язані з політикою і їх уважається за прихильників окремих великодержав: ЗДА, Совєтів, Англії, Німеччини тощо. Теперішня ворожа настанова іранської провідної верстви до ЗДА пояснюється тим, що в Ірані вірять, немов би недавнє уступлення прем'єра Моссадеха відбулося під натиском американської амбасади. Але ж ще недавно комуністи і ті всі, що здогадно дістають гроші від Совєтів, твердили, що Моссадек, слуга американського імперіялізму", коли він згодився прийняти американську допомогу в висоті 23,000,000 долярів. Хоч американська амбасада заперечила поголоски про те, що іранський шах нід натиском ЗДА не згодився на те щоб Моссадек був також міністром війни, то проте в Тегерані панують протиамериканські настрої, і криваве коротке урядування прем'єра Агмада Ґгавама ставлять на рахунок американських впливів. Протиамериканські настрої в Тегерані лучать ще з тим, що всі американські громадяни в цій країні розкішно живуть, що в порівнянні з життєвою стопою іранців виглядає на життя князів. В Ірані існують три американські розкішні клюби, а іранці не люблять подібних іноземних установ. Іншою причиною ворожости до американців можна вважати те, що іранці, як мусульмани, не вживають алькоголю, а також і те, що американські жінки з'являються на прийняттях, а іранці невдоволені їхнім одінням. Іранці не люблять англійців і совєтських громадян, яких уважають за представників ворожих імперіялізмів, а тепер ця ненависть до іноземців поширилася і на американців, які повинні втішатися радніше прихильністю Ірану, хочби з огляду на останню допомогу ЗДА Іранові.

Лондон маніфестує словами: „Йди, геть, Ґромико!"

Лондон. — Сюди прибув бувший заступник міністра закордонних справ і теперішній совєтський амбасадор до Англії Андрей А. Гримико. Його приїзд дав нагоду до демонстрації проти Совєтів, під час якої розкидували летючки і кричали: „Йди додому, Ґромико!" Поліція арештувала одного з демонстрантів і він відповідатиме перед судом. В залі прийнять на залізничому двірці Ґромико відчитав заяву про те, що він бажає затіснити зв'язки між Англією і Совєтами. „Я хотів би, говорив Ґромико, затіснити зв'язки порозуміння між англійським народом і народами Совєтського Союзу, зокрема тепер, коли треба розв'язати багато міжнародніх проблем". Далі говорив Ґромико, що він бажав би, щоб між Англією і Совєтами було ще краще порозуміння і співпраця, ніж це було під час останньої світової війни.

Іран не вносить справи про відшкодування за нафту до Міжнароднього Суду

Гага. Голяндія. — Іранський представник до Міжнароднього Суду, міністер Гуссейн Наваб, спростував вістку кореспондента „Ню Йорк Таймса" про те, що Іран внесе справу про відшкодування англійцям за удержавлену іранську нафту до Міжнароднього Суду в Газі. Іранський міністер заявив, що його зле зрозуміння, бож не можна вносити справи до тієї інстанції, яка вважала себе некомпетентною вирішувати справу про іранську нафту, бо нафтовий договір Англії з Іраном з 1933 року був не міжнародньою справою, тільки „звичайним контрактом". Гуссейн Наваб заявив, що справу відшкодування за нафту можна полагодити тільки в безпосередніх переговорах між Іраном і англійською Нафтовою Спілкою. Кореспондент „Ню Йорк Таймса" твердить, що він добре розумів слова іранського міністра, який говорив про те, що Іран виграє справу про відшкодування перед Міжнароднім Судом.

ВИСОКІ ВИМОГИ ЕСПАНІЇ ЗА МОРСЬКІ Й ПОВІТРЯНІ БАЗИ ДЛЯ ЗДА

Мадрид. — Уряд ЗДА поінформовано звідси, що Еспанія повинна отримати задовільну економічну й військову допомогу, щоб вона могла себе оборонити на випадок нападу Совєтів. Ця поміч повинна б попередити признання урядом ген. Франка морських і повітряних баз на терені Еспанії для військових потреб ЗДА. Інформація про це вийшла з лярів на модернізацію еспанських кіл і вважається міродайною. Це означало б, що уряд ген. Франка домагається включення Еспанії в програму Помочі Спільної Безпеки та військової допомоги з боку ЗДА, що мусіла б негайно діяти на випадок ворожих совєтських дій. Урядові кола ЗДА досі заховують мовчанку щодо домагань Еспанії, одначе вважається, що ці вимоги зависокі й неактуальні. Еспанія зокрема вимагає приділення кількох більйонів долярів на модернізацію еспанської армії, що в теперішнім своїм стані поважно відстає в озброєнні. Досі, після дев'яти місяців вивчання військових спроможностей Еспанії, спеціяльна місія ЗДА запропонувала урядові Еспанії устаткувати та поширити деякі морські та повітряні бази на терені цієї країни. Також було предложено вибудувати декілька нових летовищ, — все це з передумовою, що уряд Еспанії погодиться на використовування цих баз збройними силами у випадку совєтської аґресії в Західній Европі. Пропонована військова домовленість мала б бути тотожня з домовленістю з Портуґалією щодо подібного використання Азорів. Одночасно з пропозиціями військового характеру, з боку ЗДА були предложення економічного характеру в ділянках, що тісно в'яжуться з оборонністю країни, зокрема в посиленні транспорту, продукції стратегічних матеріялів та харчевих продуктів. В еспанській пресі вже раніше підкреслювано визначну ролю Еспанії, яка припала б їй у випадку військового конфлікту Совєтів з Заходом. Еспанія тоді напевно стане по стороні Заходу, а для цього вона повинна бути могутня військово й економічно. Для цієї мети поміч ззовні виявляється за думкою еспанців, невідклична.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City. N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

АДЛЕЙ СТІВЕНСОН

„Приймаю вашу номінацію і вашу програму. Я волів би радше почути ті слова від людини, що сильніша і розумніша від мене... Я не шукав почести, якою ви мене відзначили... Я не був би старався за президентську номінацію, бо тягарі, зв'язані з тим становищем, вище всякої уяви... Я благав милосердного Бога, Батька нас всіх, щоб та чаша мене оминула. Та від такої жахливої відповідальности не можна ухилятись зі страху, егоїзму чи фальшивої покори. Тому, „якщо та чаша має мене не оминути і я мушу її випити, хай буде Твоя воля"... А тепер, коли ви вже остаточно рішили, буду боротись за те, щоб це становище здобути, з цілого мого серця і з цілої душі".

Такими словами почав ілинойський губернатор, Адлей В. Стівенсон, свою промову до зібраних на Демократичній конвенції в Шікаґо, як його вибрано демократичним кандидатом на наступного президента ЗДА. До тих слів він зараз додав, що на конвенції є багато „ліпших людей", що краще надавались би на те становище президента, ніж його особа, а номінація, хоч яка це велика честь, проте вона не збільшила його спосібностей.

Ми навмисне навели тих кілька слів, щоб ними відзначити цю „нову людину". Досі в світі ніхто не знав Стівенсона і не цікавився ним. Навіть в самій Америці поза стейтом Ілиной мало про нього чули. Проте ті, що вже давно мали на думці його кандидатуру, знали добре, що це людина сильного характеру, глибоко освічена і поступова. Його перша промова на конвенції відразу звернула на себе увагу англійської преси, що дуже вважає на добру мову, стиль і зміст. Це не було повторюванням фраз, які раз-у-раз чується; це був широкий полет, свіжа думка, обрана в гарну форму.

Ню Йорк Таймс, що заявився за республіканським кандидатом Айзенгавером, поґратулював Демократичній партії за вибір Стівенсона. Обидві конвенції, — пише часопис, — Демократична і Республіканська, не зважаючи на тертя і багато дечого такого, що може видаватись оперетковим чи цирковим, дали доказ, що американський нарід політично зрілий і спосібний до тої світової ролі, яку йому призначила доля. Айзенгавер та Стівенсон сильні кандидати. Одна з тих індивідуальностей переможе в листопаді й стане президентом, але по голосах, що доходять з Европи, можна заключати, що в світі назагал вдоволені і спокійні вибором тих кандидатів.

Деякі ентузіясти Стівенсона заповідають, що коли б він переміг у президентських виборах, то він внесе нового духа до Білого Дому. До того він не зв'язаний з ніякою групою і ні одній з них не завдячує вибір. Тим самим він не почуває себе зобов'язаним відносно нікого, включаючи навіть президента Трумана, хоч він, як відомо, попирав кандидатуру Стівенсона від самого початку.

Стівенсон є сильним кандидатом для Демократичної партії ще з цього боку, що він готов поєднати Південь з Північчю.

Стівенсон підкреслив на конвенції свою тверду віру в справедливість, волю і мир, одночасно заявляючи, що живемо „в найбільш кривавій ері християнства", яка вимагатиме від американського народу великої посвяти та терпеливости. Він каже, що треба постійно американцям вияснятн цю правду, що ми на напередодні великих рішень і боротьби, яка єдина вирішить, чи затріюмфуємо над війною, нуждою і тиранією, найбільшими ворогами людини. Демократична партія, говорив Стівенсон, не є партією робітників, фармерів чи працедавців, але партією народу. Як такій їй було б легше навіть програти вибори, ніж зле правити народом. На випадок свого вибору обіцяв Стівенсон „поступати справедливо, бути милосердним і діяти в покорі перед моїм Богом".

„МОВНА АҐРЕСІЯ" ЧИ РУСИФІКАЦІЯ?

Коли Москва кинула на адресу військ ОН в Кореї обвинувачення в розпалюванні ними бактеріологічної війни, деякі провідні політики заявили, що Москва обвинувачує інших в тому, що збирається робити сама. Коли уважно простежити за методою антиамериканської пропаґанди, то можна легко переконатися, що саме Політбюро в себе робить те, в чому обвинувачує других. Пережувавши всі можливі обвинувачення, тепер московська „Літ. газета" (21 червня) виступила з найбезглуздішим обвинуваченням. В статті „Мовна аґресія" американських імперіялістів" вона пише: „В плянах американських імперіялістів, що прагнуть перетворити в свої колонії маршалізовані країни Европи, не останнє місце відведено зруйнуванню національних мов, насильному запровадженню англійської мови. Нав'язуючи англійську мову другим народам, єнки-окупанти з допомогою учених-прислужників американського імперіялізму намагаються умотивувати перевагу англійської мови над всіма іншими національними мовами. Вчення про мову ставиться таким чином на службу божевільних плянів світового панування ЗДА".

Для ілюстрації своїх тверджень „Літ. газета" друкує статті двох авторів: французького і бельгійського, які посилаються на Сталіна.

У відношенні до цього обвинувачення, то Москва не лише збирається русифікувати покорені нею народи, а вже цю русифікацію провадить віддавна і не лише неросійські народи СССР, а й сателітів. Щойно на німецькій мові надруковано всі праці Сталіна. Населення сателітних держав після праці на окремих групових курсах змушене вивчати російську мову. Вживання національних мов з СССР обмежене до території національних республік. Коли силою це населення вивозиться за межі своєї республіки, то автоматично позбавляється права користуватися своєю мовою. Останнім часом всі національні граматики на території СССР оголошене буржуазними і націоналістичними і через це їх вилучено з вжитку. Навіть в національних республіках російська мова відсунула на задній плян національні мови. Москва приступила до реалізації в широких розмірах вказівки Сталіна, який навчав: „Лише на другому етапі періоду всесвітньої дктатури пролетаріяту, в міру того як буде складатись єдине світове господарство, — замість світового капіталістичного господарства, — лише на цьому етапі почне складатись щось подібне до спільної мови, бо лише на цьому етапі відчують нації необхідність мати рядом з своїми національними мовами одну загальну міжнаціональну мову для зручности зв'язків та улегшення економічної, культурної і політичної співпраці".

В ім'я своїх загарбницьких плянів Москва терором запроваджує посилену русифікацію поневолених народів. Щоб цей злочин не був таким очевидним, вона обвинувачує американців в створюванні „космополітичного жаргону" шляхом руйнування европейських мов. (ЛЛ)

М. Битинський

ДОЛЯ ВІЙСЬКОВИХ ПАМ'ЯТОК

До широкого кола громадянства варто подати деякі відомості про долю тих наших, дуже цінних, військових пам'яток з доби нашої визвольної боротьби, які у страшній воєнній хуртовині безслідно вже для нас пропали. В кожній війні, особливо при рухомих фронтах, взагалі, тратиться і гине багато різних культурних і дорогих історичних цінностей. А найтяжче таки за цей час зберігати від нищення пам'ятки військові, які знаходяться постійно так би мовити в дії, в руху разом з арміями, а тому повсякчасно виставлені, як і само військо, на всякі небезпечні несподіванки. Дуже багато тих пам'яток музейних і архівних так і гине в процесі бойового змагання; але що з того перетриває час воєнного лихоліття, те, звичайно, у всіх культурних народів з великим пієтизмом зберігається і цініться, як речі особливої вартости. Бо дійсно ті неповторні й неоцінені речі не тільки є очевидними свідками великих історичних подій, але є вони водночас і носіями високих духовних гідностей народів, їх бойової слави і національної гордости і тому не дивно, що народи і держави для збірок тих військових пам'яток будують спеціяльні сховища — військові музеї, архіви, арсенали, галерії, камери тощо.

У нас же, українців, справа збирання і зберігання військових пам'яток стояла і стоїть дуже зле. Здається, у цій ділянці ніхто стільки не втратив, як українці. Військових пам'яток, хоча б, скажемо, за час останньої визвольної боротьби виникло багато, але можливо збереглося не більш 10 відсотків і то певно десь ті скарби розсіяні поодинчо по приватніх руках, а що є зібрано і заховується в якомусь одному місці, то не перетягне певне і 5 відсотків.

Гинули наші військові пам'ятки природно в часі воєнної бурі. Гинули і губились пізніш у приваті. Не було своєї держави, щоб заопікувалась тими скарбами, не було своєї території, де можна було б їх збирати і хоронити. Правда ,з почину декількох людей й деяких українських установ розгорнулись були такі збирання військових пам'яток наших по першій світовій війні у різних сховищах на чужині, в Европі. Але друга світова війна і ті невеликі сховища з їх, такими трудностями добутими цінностями, знищила або передала в руки ворога.

Цього нашого військово-пам'яткового добра так багато згинуло і страчено, що воно властиво не піддається й обчисленню. Та все таки для більшої уяви про характер і кількість втраченого можна буде, бодай приблизно, згадати про ті втрати, які найбільше відомі.

1. Десь в роках між 1919-1920 Січові Стрільці закопали в Україні свій військовий архів. Про це ніби знав, покійний уже, полковник Роман Сушко і ще кількох старших січовиків.

2. Напередодні переходу через Збруч в 1929 році 6 Січова стрілецька дивізія армії УНР закопала в селі Горохівці частину своєї зброї, а такж і невелику металеву скриньку з архівними паперами в с. Гонорівці на Волині.

3. У Львівському національному музею поступово стали накопичуватися цінні військові пам'ятки, переважно з життя Галицької армії, УСС-сів й українських військовиків з австрійського війська. При ліквідації табору інтернованих у Щипіорні вояків армії УНР в 1923 році, до Львівського музею 6 Січова стрілецька дивізія передала на сховок свою похідну церкву та найважливішу частину архіву штабу дивізії.

4. Під час перебування Уряду УНР в Польщі, в м. Тарнові, при міністерстві освіти існував багатий архів української держави з важливими документами. Частина того архіву пізніше попала до Праги Чеської ,а де поділася решта, невідомо.

Найбагатші збірки військових пам'яток були таки у Празі. Розмістились були вони у двох місцях: — в Українському Музеї-Архіві, що його заснував покійний Микита Шаповал, і в Музею Визвольної Боротьби України, що існував на правах товариства.

5. Музей-Архів за декілька років накопичив значні збірки різних військових пам'яток, переважно з життя інтернованого українського війська по таборах Польщі — Олександрів Куявський, Каліш, Щипіорно, Стрілково, Вадовиці та карного табору Домб'я. Мав він у себе майже всі збірки кількарічної таборової вояцької преси, плакати, відозви, оголошення, малюнки, частини уніформ, нагрудні знаки, альбом українського війська на 76 таблицях, відозви повстанців отаманів Струка, Мордалевича, Грогор'єва тощо. Крім того, посідав він важливі документи з Державного Архіву УНР, що їх вивіз з Тарнова п. Михайло Обідний, й архів українського дипломатичного посольства у Чехословаччині. Із реліквій зберігався прапор колишнього запасового полку в Москві, що в 1917 році назвався Козацьким Запорозьким полком. Прапор цей пізніш привластив собі 4 полк Січових Стрільців, а на останок служив він знаменом для Спільної Юнацької Школи. На цей прапор присягала в 1919 році Кам'янецька залога. Передав його до музею ген. В. Петрів. Музей-Архів користувався грошевою допомогою чеського уряду, що оплачував помешкання, працю кількох співробітників. Через те певно чехи мали і певні претенсії до нього. Пізніше Музей-Архів перейменували в Український Історичний Кабінет і включили його разом з іншими такими еміґрантськими установами до спеціяльного відділу при міністерстві закордонних справ. На чолі Українського Історичного Кабінету стояв журналіст Аркадій Животко.

6. Особливо ж багатий спеціяльний відділ військових пам'яток існував у Празькому Українському Музею Визвольної Боротьби під дбайливим доглядом незмінного директора музею професора Д. Антоновича. Тут було зібрано сотки речей, що проречисто свідчили про велику визвольну добу модерної України. Із реліквій серед тих збірок знаходився вельми потріпаний прапор 6 гарматньої бриґади армії УНР. Поза тим багато військових мап, схем, документів, незлічима маса фотографій, також зразки холодної зброї і зразки деяких уніформ в манекінах і рисунках, різні військові нагрудні значки, ордени, альбоми, багато плякатів, скульптури й баталістичних образів і шкіців (серед них і декілька малюнків відомого письменника Богдана Лепкого). Найбільша частина з тих пам'яток припадала на збірки з військових таборів інтернованих в Йозефові Чеському вояків Галицької армії і бувших російських військових полонених в німецьких таборах — Раштаті і Вецлярі, що були українізовані Союзом Визволення України і дали початки Сірій та Синій дивізіям. Цього незвичайно цінного майна з тих таборів звезено було до музею цілими вагонами. Особливо цінні були серед цих збірок іконостаси таборових військових церков з дуже оригінальними образами вояків-малярів та пам'ятки культурної діяльности Союзу Визволення України в німецьких таборах. Військовий відділ Музею Визвольної Боротьби України свого часу доглядав і фахово упорядковував ген. Михайло Омелянович-Павленко за допомогою кількох старшин з наддніпрянської і галицької армій. Поза військовими пам'ятками в тому музеї зберігалися ще й цінні архіви б. українських дипломатичних місій в Італії, Німеччині, Польщі, Греції й Чехії. — Музей Визвольної Боротьби України був морально й матеріяльно цілком незалежний від будь-якого чужого урядового впливу, а тому розвивався цілком вільно і на його багате майно ніхто з чужинців не міг претендувати. Музей мав на меті в майбутньому перевезти свої збірки до вільного державного Києва. Утримувався Музей Визвольної Боротьби України виключно на широкі жертви українського громадянства з цілого світу.

На превеликий жаль, всі ці пильні праці і старання української еміґрації в Чехії зберегти історичні військові пам'ятки пропали даремно, бо всі неоцінені скарби по Другій Світовій Війні попали до ворожих большевицьких рук.

7. Значна кількість військових пам'яток була також скупчена і при Бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі під опікою п. Івана Рудичова. Знаходився там (та певно є й досі) прапор 3 Залізної стрілецької дивізії і частина документів та речей тієї ж дивізії, що їх передав бібліотеці ген. Олександер Удовиченко. Та в часі німецької окупації Франції в 1940 році майже все музейне майно бібліотеки було вивезено до Німеччини і десь там запроторилось.

8. При королівському музеї в Брюсселі в Бельгії старанням української старшої еміґрації, головно військовиків, був улаштований невеличкий відділ збірок українських військових пам'яток, переважно рисунків і манекінів зразків уніформ та зброї. Доля цих пам'яток невідома.

9. Дуже велику кількість військових пам'яток посідало й Українське Воєнно-Історичне Товариство у Варшаві, де переховувались й архівні папери Українського Військового Міністерства. А крім того, була зібрана і велика військова бібліотека та маса інших вояцьких речей. Перед большевицькою навалою 30 великих скринь цього майна було вивезено з Варшави, але при швидкій евакуації з під Лодзі, за браком транспортових засобів, все це майно лишилося на призволяще й пропало.

Така ось сумна і невблаганна доля спіткала наші військові пам'ятки, що з таким трудом, жертвенністю, старанням і терпеливістю протягом десятків років збирались і зберігались ентузіястами і вояками свідомими неоціненої ваги і значення тих збірок. Тепер єдиним місцем у світі залишився лише Український Воєнно-Історичний Інститут в Канаді в Торонті, який посідає і заховує великі збірки військових пам'яток, серед яких є і найцінніші реліквії — кільканадцять прапорів і знамен, що врятовано досі від загибелі.

Д-р М. Дудра

ПРО УКРАЇНСЬКЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

На повищу тему появилось в „Свободі" вже кілька дискусійних статтей, а то і конкретних комунікатів ініціятивної групи по підготовці Українського Господарського Об'єднання. Справа започаткована проф. Величківським викликала назагал зацікавлення та дала деякі конкретні наслідки: 30 кандидатів зголосили своє приступлення до об'єднання. Та все таки розвиток справи ще не в такому стані, щоби вже сьогодні можна приступити до загальних основуючих зборів УГО.

Виглядає, що справа ще невповні спопуляризована та зрозуміла серед кругів, які саме мали б підтримати її. Виглядає, що дотеперішня дискусія невповні вияснила, про що саме ходить. Доказує це зокрема число зголошень охочих вступити до плянованої організації. Коли взяти під увагу, що до такого об'єднання мали б належати в першу чергу наші бизнесмени та кооператори, побіч економістів-теоретиків, то це число абсолютно замале. Можливо, що винні тут в першу чергу дискутанти-проєктодавці. Вони підходили нераз до справи з різних становищ, підкреслюючи більш той чи інший аспект діяльности плянованої організації. А вже дві статті в цій дискусії прямо звели радше полеміку на тему „східняків" та „західняків", чим вияснили суть справи.

Для ініціяторів плянованого об'єднання справа зараз ясна. Тут ходить про організовану розбудову господарської бази української еміґрації в Америці. Думаємо, що було б зайвим доказувати важливість та практичність задуманого діла. Розуміти це повинні зокрема наші бизнесмени та кооператори. Тут не іде про „ще один патріотичний обов'язок" (хоч справу можна ставити і в такій площині) та про податкові тягарі для кругів, які мали б створити та підтримати пляновану організацію. Тут іде про „бизнес", про практичну організацію, яка мала б служити професійним інтересам її членів.

Такі об'єднання в такій чи іншій формі існують у всіх народів та доказують їх необхідність. Му знаємо, що деякі наші безнесмени належать до американських асоціяцій того роду. Та ці асоціяції не дають їм вповні того, що може їм дати американсько-українське господарське об'єднання, абстрагуючи від користей, які мала б з того наша спільнота в загальному.

Треба радіти, що в нас є вже стільки різного роду підприємств. Відрадним явищем є зокрема факт, що відносно велику активність в тому напрямі виказує нова еміґрація. Та все це ще замало. Ми мусимо посилити наші змагання в цій ділянці, розбудовуючи існуючі господарські станиці та творючи нові підприємства та варстати праці. Неодно можна було б уліпшити та неодно додати до вже існуючого при зорганізованости нашого господарського життя.

Ми в першу чергу повинні простудіювати дотеперішній розвиток нашого господарського життя, його успіхи та неуспіхи, та на основі здобутого досвіду та загальної господарської прогнози намітити пляни його розбудови на будуччину. Такі студії та виміна здобутого досвіду дали б членам УГО відповідні фахові інформації та поради при закладанні та веденні підприємств. Фінансова сторінка видавання відповідного фахового журналу не повинна становити жадної проблеми для наших бизнесменів. В його зредагуванні повинні б співпрацювати наші економісти, кооператори та бизнесмени.

Таким чином плянована організація мала б бути головно організацією бизнесменів. Роля економістів в ній мусіла б бути чисто практичною. Вони мусіли б дати свої послуги для розбудови нашого господарського життя.

Дмитро Галичин
Діючий заст. голови УКК.

РОЛЯ У. К. КОМІТЕТУ

Звіт з діяльности У.К.К. за час від Четвертого до П'ятого Конґресу (1949 — 1952)

(14)

1. Дальше закріплювати нашу активну консолідацію на базі здорового, достойного і справедливого компромісу, бо це є першою передумовою дальших і ще більших успіхів в нашій праці;

2. Поширювати і вдосконалювати нашу організаційну сітку та наш організаційний апарат, розбудовуючи існуючі та створюючи нові Відділи УККомітету на тій самій базі здорового і достойного компромісу між всіми нашими громадськими угрупуваннями на місцях;

3. Розбудувати наше представництво у Вашинґтоні та забезпечити його відповідними силами і засобами;

4. Скріпити нашу фінансову базу дальшою розбудовою Українського Народного Фонду та охоплення ним найширших кол нашого суспільства;

5. Розбудовувати наші видавництва в англійській мові та поширювати їх на всі ділянки українських політичних і культурних зусиль;

6. Поширити і поглибити нашу пропаґанду української визвольної справи, окремо використовуючи до цього корисні для цеї справи коментарі і виступи визначних американців та відповідні втягнення до Конґресових Рекордів. Організація масових маніфестацій в поодиноких актуальних справах теж виявилася корисним пропаґандивним засобом;

7. Поробити дальші заходи для здійснення плянованого вже раніше Американського Товариства Приятелів України;

8. Затіснювати нашу співпрацю з американськими суспільними організаціями, що можуть мати вплив на підтримку української визвольної справи, зокрема затіснювати нашу співпрацю з іншими національностевими представництвами, яких народи поневолені Росією;

9. Продовжувати заходи для наладнання українсько-жидівських відносин, що без сумніву лежить в інтересі обидвох народів;

10. Зберігати невтральність у внутрішньо - політичних справах української політичної еміґрації в Европі, натомість активно впливати на їх повну консолідацію в рямках Українського Державного Центру;

11. Нашу найбільшу увагу звертати на визвольну боротьбу українського народу на всіх ділянках життя на Рідних Землях та давати і організувати для цеї боротьби всю можливу моральну, політичну і матеріяльну допомогу;

12. Посилити нашу протиакцію проти відроджуваного біло-російського імперіялізму; цеї справжньої шостої колони на послугах Кремля.

13. Збільшувати нашу увагу, нашу настороженість та нашу активну боротьбу проти комуністичної п'ятої колони в цій країні, вказуючи рівночасно на її загрозу на інших континентах;

14. Використовувати існуючі та створювати нові можливості для актуалізації української визвольної справи на міжнародному терені;

15. Розбудовувати суспільне та культурне життя нашої американсько-української спільноти, щоб бодай частинно заповнювати ті прогалини, що їх вибиває ворог на Рідних Землях. В тій цілі поробити заходи для здійснення плянованої вже в звітовому часі Української Культурної Ради;

16. Звернути окрему увагу на виховання молоді;

17. Допомогти вдержати і розбудувати наш гуманітарно-харитативний апарат не тільки з уваги на існуючі великі допомогові потреби, але й на ті, які могли б ще заіснувати в змінених обставинах;

18. Продовжувати низку започаткованих в звітовому часі акцій в актуальних справах, як „Голос Америки", „Американський Комітет Визволення Народів Росії", „Вільна Европа", „Американське Товариство для допомоги визвольним змаганням не-російських народів Совєтського Союзу" і т. п.

19. Всю нашу працю вести під кутом оборони і добробуття нашої нової американської батьківщини та під кутом зв'язаних з цим визвольних змагань українського народу.

Закінчення

Закінчуючи цей наш звіт з діяльности Українського Конґресового Комітету в роках 1949-1952, погляньмо знову на теперішнє положення в цій країні і в світі та на наше місце і наші завдання в ньому. Як на Четвертому Конґресі ми передбачували той розвиток, що призвів до збройного конфлікту в Кореї, так і сьогодні ми, що знаємо справжню суть і характер московського большевизму та його завойовницькі цілі, не добачуємо жадних можливостей, щоб міжнародне напруження і загроза дальших збройних конфліктів могли зменшитися, якщо вільний світ схоче зберегти свою волю та врятувати віковічні надбання своєї цивілізації. Навпаки, ми бачимо, що червоний Кремль послідовно і направду всіми можливими засобами приготовляється до кінцевої розправи з вільними націями світу, щоб підкорити його своїй тиранській і варварській диктатурі.

Але ми теж впевнені, що вільні країни із Злученими Державами на чолі пізнають цю загрозу і приготовляються, щоб її зустріти. Ми бачимо, що американські ідеали Четвертого Липня, отже ідеали Декларації Незалежности та дальше ідеї Американської Конституції і Хартії Прав починають перемагати теж в практичній політиці. Впродовж звітового часу ми пережили один великий перелом в американській закордонній політиці, яким була заява державного секретаря Діна Ачесона в справах російського історичного імперіялізму та необхідности протиставитися йому. Ми свідки, як в Америці сьогодні змагаються дві головні течії в закордонній політиці:

Перша з них, і яка ще править за офіціяльний курс нашого уряду, це „політика здержування" большевизму, отже заходи, щоб цей большевизм не поширився та не захопив ті країни, що ще сьогодні втішаються демократичною волею, хоч і загроженою. Ця політика, виразником якої є Доктрина Трумана, має засаду не віддати большевикам вже ані п'яди вільної землі, як це практично виконують Об'єднані Нації в Кореї.

Другий курс в нашій закордонній політиці, сьогодні ще неофіціяльний, але який захоплює щораз ширші круги прихильників та за яким заявляються один за одним члени Конґресу і державні мужі та стратеги, це „визвольна політика", отже американська ініціятива та **активна** закордонна політика, метою якої була б не тільки оборона перед дальшими загарбуваннями імперіялістичної Москви, але й звільнення вже загарбаних нею країн та націй. В користь цеї активної американської „визвольної політики" вже заявились численні американські часописи і численні лідери. Ми маємо право думати, що цей зворот в американській політиці наступає й не без нашої участи та що й наша центральна репрезентація — Український Конґресовий Комітет в певній мірі причиняється до цього звороту. В тому напрямку нам треба дальше працювати і ми досягнемо ще більших успіхів, якщо працюватимемо наполегливо і об'єднано, єдині серцем і ділом. Страшне марево большевицької загрози над Америкою та невимовні терпіння і геройчна боротьба українського народу хай додають нам сили, видержливости і жертвенности в нашій праці. Продовжуймо нашу важливу місію на цій вільній землі Вашинґтона з вірою, що вже недалекий той час, коли — як це заявив голова Краєвого Комітету одної з двох великих американських партій — „на місце теперішньої уярмленої Кремлем Української Республіки постане направду вільна і від нікого незалежна Українська Республіка та що її представництво в Об'єднаних Націях, замість теперішніх манекінів Кремля, складатиметься із справжніх представників українського народу".

(Кінець)

ТРАДИЦІЯ І РОЗМАХ

(З приводу свята Союзу Українських Купців і Підприємців у Филаделфії).

Колись, ще до другої світової війни, серед громадських організацій на терені Зах. України вибився на одно з передових місць Союз Українських Купців і Промисловців у Львові (СУК і П). Охопив він організаційно біля 3,000 купців і підприємців і наснажував їх громадським, національно-патріотичним духом. Він пропаґував приватну ініціятиву в розбудові нашого господарського життя, повів у цій ділянці шляхетне суперництво з нашою кооперацією, підтворював з успіхом заниділий третій стан серед українців. Він створив Торг-Пром. Банк, видавав двотижневик „Торговля і Промисл", що, оплачуючи себе сам, давав докази нашого економічного дозрівання та видавав книжки для купців, підготувавши до друку теж велику збірну працю „Енциклопедію підприємця", яка на жаль у воєнних подіях пропала у зредаґованих уже манускриптах.

Та не лише ця праця пропала, але в процесі війни і совєтизації запропастився дорібок СУК і П-у, як і кооперації і як усіх наших національних організацій та установ.

Але треба ствердити, що не ввесь він запропастився. Обсервуючи наше громадське життя на еміґрації, мусимо признати, що ідейний дорібок переїхав із живими людьми за море і починає знову виходити на національну ниву зі своїм добрим посівом. Як у ЗДА так і в Канаді відживає м. і. приватна підприємчивість і кооперація.

Як колишньому редакторові часопису „Торговля і Промисл" у Львові, довелось мені узяти участь у святі патрона Союзу Купців і Підприємців у Филаделфії 25 травня ц. р. Я з радістю ствердив, що львівський СУК і П знайшов своє продовження у Филаделфійськім СУК і П-і, якого голова д-р Старух та його співробітники сповнені тим же ентузіязмом і вірою в потребу організації українських купців і підприємців в Америці, як ним були сповнені діячі львівського СУК і П-у на чолі із славної пам'яті Я. Скопляком, убитим енкаведистами у Львові.

Спинімось коротко на самому святі СУК і П-у в Филаделфії:

Відправа в наміренні СУК і П у церквах обидвох віроісповідань. Після того зустріч зорганізованих купців і підприємців з представниками громадянства при накритих їжею столах у залі Горожанського Клюбу. Ряд промовців: д-р Старух (голова і господар), д-р Скальчук (напрямні госп. розбудови), автор цих рядків (нав'язання до традицій та різні актуальні питання) і дальше: інж. Сірий (від Конґресового Комітету), інж. Куземський (Самопоміч), п. Тещук (ООЧСУ), пані Рубель, д-р Ґалан (ЗУАДК), п. Катамай і чимало інших.

Та посторонньому глядачеві насувалось багато питань: Чому не всі місця, що були приготовані для гостей при столі, були заповнені? Чому бракувало багато представників різних громадських установ? Чому так мізерно заступлена була стара еміґрація? І далі: Чи причиною цього невідрадного явища був тільки зливний дощ, чи причина сягає глибше? Очевидно тоді довелось би говорити чи писати про конечність освідомлення декого навіть із передових людей в тому, які незвичайні і далекойдучі будуть наслідки нашого господарського росту та вартість його для цілої української спільноти на еміґрації, а навіть на рідних землях...

Але не хвилювався, ставлячи собі ці питання. Я пригадав собі розмови з головою СУК і П і іншими його діячами, в яких мене запевнювали, що серед клієнтів наших торговельних станиць є около 75% українців, щоправда майже виключно новоприбулих. А це означає, що переселенці вивезли з ідейним баґажем теж розуміння рідної економіки, розуміння підтримки своїх земляків - підприємців для загального національного розвитку і збагачення нашої еміґрації. А в цьому ж і міститься ідейний дорібок СУК і П-у і кооперацій на рідних землях, тих двох організацій, що дбали м. і. за господарське освідомлення громадянства, дбали за те, щоб гасло „свій до свого" стало невід'ємним складником солідарної поведінки кожного українця.

Та вернімось до перебігу свята.

Після зустрічі при столах почались дальші імпрези: ревія, а потім забава з танцями.

Про ревію можна висказатись зовсім похвально. І Шашарівський і Радванський і інші виконавці були знамениті, а такі сценки, як „Де згода в купецтві", чи „Відчинення нової крамниці" дали нам доказ, яку цікаву і веселу, а заразом виховну тематику можуть найти автори навіть у небагатому ще побуті наших купців і підприємців. Ми не пишемо тут рецензій, а тому й не переходимо всіх точок, хоч про кожну з них можна би багато доброго сказати (напр. зворушуюча „Пісня про Львів"), так як і не називаємо всіх виконавців, з яких усі заслуговують на згадку.

Мусимо зате підкреслити, що цілість купецького свята була направду дуже гарна. Не постидався б його і сильний СУК і П у Львові. Провда, — автор цих рядків з тугою згадав Преосв. Бучка, що рік-річно був почесним гостем при святогорському столі СУК і П-у у Львові і що кожний раз в глибокопродуманій промові стверджував, як дуже лежить йому на серці розвиток рідної торгівлі і промислу цих преважних вогнищ у розвитку нації.

Заки я попрощався з Филаделфією, зійшовся ще чергового дня з діячами Сук і П-у.

„Ось наш статут, — сказали мені, — в короткому часі він буде зареєстрований і наш СУК і П стане інкорпорованою організацією в федеральному маштабі. Будемо організувати філії по різних осередках поселення нашої іміґрації. Можливо, що восени почнемо видавати торговельно-промисловий періодик.

Кредитова кооператива, яка твориться в великій мірі з нашої сполуки, вже незабаром почне діяти. Твориться теж Рада торговельно-промислового плянування, яка матиме за ціль досліджувати торговельно-промислові можливості та плянувати нові господарські стасиці. Є теж чимало інших плянів і задумів, але реалізувати їх доводиться тільки дуже помалу, бо сили наші ще невеликі.

Прощаючись радісно стискав я руки бажаючи успіхів у праці, при чому пригадались мені слова Гете: „який плідний є невеличкий гурт людей, якщо він має відповідний провід"...

Кинення оком на деякі бодай українські крамниці у Филаделфії (деякі з браку часу), на українські написи поряд з англійськими, на назви фірм, що нагадують рідні землі, на емблеми СУК і П із святим Юрієм-Переможцем у виставових вікнах крамниць — запенило нас ще раз, що перемога завжди є по стороні ентузіястів. Залишилось би тільки побажати, щоб филаделфійське громадянство підтримало тих своїх творчих ентузіястів і щоб воно так як і вони самі, найшли своїх послідовників в інших містах ЗДА і Канади.

В. Несторович.

ОБЕРЕЖНО З ВОДНИМ СПОРТОМ

Літня пора це час найбільшого розвитку водного спорту — плавання, веслування, тощо. Водночас це й пора численних нещасливих випадків. Працівники Канадійського Червоного Хреста твердять, що не можна ніколи зменшити кількости нещасливих випадків під час купання чи веслування на наших озерах і ріках якщо любителі водного спорту не придержуватимуться основних приписів щодо безпеки. Тому вони перестерігають, щоб тільки ті, що вміють добре плавати, вибирались на прогулянку човном; а ті, що не вміють плавати, повинні забезпечитись обов'язково у рятунковий пояс, який в разі випадку підтримуватиме голову такої людини над водою.

На цю тему висловився директор плавання і безпеки на водах Онтаріо, Воррен Клейсон, так: „Звичайно так буває, що люди, які не вміють плавати, ще й не беруть зі собою рятункових поясів. Однак ще більшу проблему для нас становить звичка аматорів водного спорту перевантажувати човен".

Власне на це треба дуже зважати. Великий човен чи малий — не слід перевантажувати, як теж човен узагалі повинен бути пристосований до даних вод, аби міг втриматися на хвилях озера чи ріки. Обов'язково відкласти прогулянку човном у дні, коли є бурхлива погода. Ніколи не намагатись перепливати водопади. Користуватись моторовим човном повинна людина добре обзнайомлена з орудуванням таким засобом комунікації й розривки. Якщо човен малий, то ніколи не вставайте ані не зміняйте місць на ньому під час плавби.

Якщо човен перекинувся і ви опинились у воді, — повчає директор Клейсон, — намагайтесь втриматись при човні. Нажаль у таких випадках більшість пробує добитися до берега і тоне, бо беріг завжди є дальше як це їм видається".

Томчасом досвід виказує, що звичайно човен не тоне після того як перекинувся і людина може втриматись при ньому й вилізти на днище та кивками руки звернути на себе увагу рятункових патроль. Щодо перевантажування човнів, то найкраще притримуватись засади: одна особа на одно сидження в човні. Тим збільшуєте і свою безпеку, як і можете бути помічними для тих, що знайдуться в потребі. В такому випадку підпливаєте човном до тонучої людини, обертаєте човен так, щоб вона могла вчепитися до заднього кінця човна і тоді прямуєте до берега, тягнучи жертву нещасливого випадку за собою. Якщо тонучий борюкається, то подайте йому кінець весла, але так, щоб він вас не скинув із човна.

Для тих, що залюбки купаються в озерах і ріках, є теж декілька цінних порад. Притримуватись їх — значить стільки, що зменшувати кількість смертних випадків під час літнього сезону. Передусім пам'ятаймо, що дуже небезпечно є плавати після їди, бо нестравлена їжа в шлунку спричинює судороги тіла, „корчить людину вдвоє" і не дозволяє їй втриматись на хвилях води. Не слід теж вскакувати до води якщо ви є зігріті чи перевтомлені; спічніть деякий час, розгляньтеся по околиці чи подивіться на воду, в якій купатиметеся. Купаючись у незнаних вам водах, не зважуйтеся поринати до дна, бо вже неодин сміливець утонув при такій спробі, зламавши собі карк або стукнувшись до непритомности головою об підлогу скали чи які іншу перешкоду. А вже ніколи не плавайте одинцем, бо навіть найкращий майстер плавання може знайтися в критичній ситуації й потребувати допомоги дружньої руки. Завжди отже є безпечніше плавати в товаристві бодай одної людини, яка цілковито добре плаває.

Щоправда краще бути осторожним як „бути рятованим" чи навіть когось рятувати, але й це деколи є потрібне. Тому кожний, хто має до діла з купанням, веслуванням чи іншим родом водного спорту, повинен знати одну методу штучного віддихання. Канадійський Червоний Хрест опублікував основні засади штучного віддихання. Вміле застосування тих засад вирішує справу життя і смерти даної жертви: продовж 60 секунд можна врятувати життя людини, а витративши їх безхосенно, можна спричинити її загибіль, — каже директор Клейсон.

Ось ті засади: 1. Кладемо вирятувану з води людину обличчям до землі, горизонтально, простягнувши одну руку прямо понад голову, а другу зігнувши в лікті. Зігнена рука підпирає голову і вможливлює доступ повітря до уст і носа. Найкраще класти пацієнта на твердому ґрунті, підклавши евентуально накривало, але в ніякому випадку матерац.

2. Ноги пацієнта розсуваєте набоки настільки, щоб вам було вигідно поміж ними клякнути і покласти свої долоні на плечах пацієнта з обох боків. При тому: ваші пальці повинні проходити здовж ребер, малі пальці на рівні останніх долішніх ребер.

3. Не згинаючи рук, слід вам податись помалу вперед так, щоб постепенно перенести тягар вашого тіла на пацієнта. В тому руху наперід ваші рамена повинні знайтися над вашими долонями. Все це збере вам около двох секунд часу.

4. Зчерги негайно подайтесь назад до вашої вихідної позиції, звільнюючи натиск на пацієнта.

5. Після двох секунд перерви повторіть рух, як подано під ч. 3, а потім як під ч. 4. В той спосіб повторюйте натиск і звільнення яких 12-15 разів на мінуту.

6. Таке штучне віддихання слід стосувати безперервно так довго, доки пацієнт не відзискає свого природного віддиху, або не виявиться мертвим. Це останнє може ствердити лікар, або й пізнаєте самі по признаках смерти. Штучне віддихання в разі потреби слід виконувати навіть чотири години.

7. Як тільки розпочинаєте штучне віддихання, помічник повинен розчепити всякі тісні частини одежі на шиї та грудях пацієнта. Очевидно ця акція не повинна переривати штучного віддихання ні на мить. Пацієнта треба чимось прикрити, щоб зогріти його тіло. Не давати йому жадного напитку поки зовсім не опритомніє.

8. Коли пацієнт опритомніє тоді треба вважати, щоб не перевантажувати зайво його серця. Отже — слід тримати його в лежачій позиції, під ніякою умовою не позволити сісти чи встати. Якщо ще не має лікаря, то можете подати пацієнтові в тому стані гарячої кави чи чаю, або ложечку ароматичного аммоніє вого плину з водою. Вважати, щоб пацієнтові було тепло.

9. Штучне віддихання слід починати негайно як тільки потопаючого витягнено з води. В разі потреби навіть на малому човні. Якщо виявиться потреба перенести в інше місце ще перед тим, заки він почне віддихати нормально, то можна це робити, не переривати заходів для його оживлення.

10. Буває так, що пацієнт після кількох власних віддихів знову перестає віддихати. Тому уважно слідкуйте за ним і в разі потреби знову починайте штучне віддихання.

Будьте певні, що запам'ятавши цю методу, познайомивши з нею свою родину, одного дня можете комусь врятувати життя.

„Канадійська Сцена".

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

На церковно-шкільну тему

Серед наших перших еміґрантів, що без знання світу й мови, серед великих труднощів, пробивали собі шлях на нових землях, — першою установою, що повставала, була церква. І це було зовсім природне, вони бо, в тяжких чи радісних, святочних днях, хотіли звернутися до Бога з такою молитвою, що їх навчила ще рідна мати на далекій батьківщині, почути рідне слово і так добре відоме їм Богослуження.

Тому значення і вплив церкви поширювалися. Церква охоплювала тут не лише релігійне життя, але ставала вона немов символом рідного краю, що за ним еміґранти дуже тужили. А дотого почувались вони дуже самітні. Приїздили переважно без родини, щоб тут скоро заробити і вертати, або спровадити родину. Більшість придбавши трохи гроша, вертали до дому. Також їхні думки всеціло зв'язані були зі старим краєм і церква саме в вільних від праці днях, немов повертала їх у ту їхню країну мрій.

Минуло вже добрих пів століття, від тих часів, виросло друге, доростає третє покоління. Еміґрація далі продовжується, вкінці прийшла остання ,повоєнна. І сьогодні церква єднає усіх, і тих що вже тут уродилися, і тих що недавно висіли з корабля.

Роля церкви в нашому тутешньому житті, не змінилася. Як і раніш, так і тепер, церква заспокоює релігійні потреби людей та є прапором нашого національного життя. У тій ділянці у вихованні молодого покоління, її завдання дуже великі. Покоління, що вже виросло тут (а не перші переселенці, що жили споганами про рідний край!), не може мати тих почувань, що нові еміґранти; з тутешніх шкіл вони не винесли доброго знання української мови, ні відомостей про Україну. Виховати їх в нашому дусі могли і тепер можуть лише їхні батьки і — церква.

Живемо в грізному часі, коли кожний українець, де б він не жив, громадянином якої держави він би не був, повинен взяти участь в змаганні за свободу у світі, в першу чергу в допомозі визволенню України.

Як в житті одиниці, церква супроводжає її від уродження до смерти, подібно є і у відношенні її до нації. До того наша церква покривається всеціло з українською національністю, однаково в українській католицькій, як і в українській православній церкві.

Сила нашої церкви буде тут тим більша, чим сильніше буде вона додержувати свою рідну традицію, свій, куди кращий за інші, обряд. Ту необхідність, зв'язати церкву якнайсильніше з душею народа підчеркує і Ватикан, що об'єднує сотні народів і рас. Колись польський єзуїт Скарга писав, звертаючися до українського громадянства: „Обдурили тебе греки даючи тобі свою віру, але не даючи своєї мови". Бо, мовляв, лише в латинській чи грецькій мові можна молитися Богові. Сьогодні Рим розуміє, що повний вияв релігійного життя відродження релігійного духа в час боротьби за душу, може бути успішним, як користуватися мовою даного народу, що сама є виявом його душі.

І сьогодні немислимі вже слова Скарги, навпаки, поширюються в культах рідну мову, бо церква є зодягнена в різнородність (псалом).

Під крилами церков повставала і друга установа еміґрантів, — своя школа. Бідна вона була спершу, невеличка, не все було кому і вчити. Але зчасом розрослася і досить значною сіткою вкрила еміґраційні осередки. Одначе тоді наші школи опинились в особливих умовинах. Розростаючись і поширюючи свої програми, вони перемінилися на великі школи, але надто примінюючися до тутешніх норм публічних шкіл, сильно ослабили своє виховне значення і своє українське обличчя.

В ЗДА, як в дійсно демократичній державі, вільно основувати школи, які хто хоче. Але, якщо школа хоче, щоби її свідоцтва були рівнозначні зі свідоцтвами інших шкіл, тоді мусить свої пляни навчання примінити до плянів публічних шкіл. Якщо взяти народну чи середню школу, то по плянам тутешніх шкіл кількість научного матеріялу невеличка. Учні, що приходили з наших таборових шкіл, тут без труду, не лише попадали в належні їм кляси, але — що сильно підчеркує вартість наших шкіл в таборах — дуже часто ставали першими учнями кляси і то навіть визначними в англійській мові! (прикладів на це багато). Те вказує, що українська школа, працюючи по своєму научному пляну, дає повновартісний научний матеріял, що покривається з матеріялом тутешніх шкіл. Є дві можливості в організації шкільництва: Можна зовсім добре основувати українські школи (народні і середні) зі своєю програмою навчання, але тоді діти, ідучи до вищих шкіл (коледжів), мусіли б здавати іспити в публічних школах,що, як виказує практика не справляло б великого труду, або вести школи по програмі публічних шкіл і тоді вони стають школами з правом прилюдности. Але тоді необхідно доповнити пляни навчання. Інспектор слідкує лише за тим, щоби було вивчено приписане мінімум, щоби школа мала право прилюдности. Це не є тяжко. Діти остають в школі 6-7 годин, так лекцій є доволі і поза приписане мінімум можна, без перемучення дітей доповнити програму тими предметами, що для нас необхідні. Є це в першу чергу наука рідної мови, історія і географія України, необхідно запізнати дітей з багатою українською культурою, піснею, мистецтвом, взагалі увести у програму школи т. зв. українознавство.

Окреме становище займає навчання релігії. Пляни американських шкіл не призначують лекцій на науку релігії, їх доповняє сама школа, а програму навчання духовна влада. Тут роля українського катехета незвичайно велика і вдячна. Він веде дитину від першого дня її побуту в школі до останнього, вчить своєї молитви, вчить любити свою церкву. А що в школі вирішним чинником є не програма, а індивідуальність учителя то і при урядовій програмі можна відповідно вести навчання і виховання молоді.

В деяких наших школах є спроби доповнити навчання курсами українознавства по суботах. Та курси не заступлять школи. Не всі діти ходять, батьки не все розуміють потребу, що треба посилати дітей, а й часу до науки на курсах мало. Курси необхідні для тих дітей, що не мають своєї школи і ходять до чужих шкіл, але ті, що мають спромогу вчитися в своїй школі, повинні вповні зазнайомитися з тим що їм потрібне вже в самій школі. Українська школа мусить бути справді українською! Так отже на черзі наших виховних справ, з новим шкільним роком є справа основування нових шкіл чи поширення програми тих шкіл, що вже існують і остають при своїх програмах.

Але як виглядає в нашій іміґрантській дійсності наша церква і школа? Подамо дані з одного з більших осередків, з Шікаґа.

Українську католицьку парохію ведуть ОО. Василіяни. На терені Шікаґа є 4 церкви, з них, особливо гарна церква св. Миколая, що є найкращою церквою нашою. Глибоко вражає зараз при вході запрестольна картина. Є це копія „Незрушимої стіни" св. Софії у Києві, що простояла віки: Мати Божа в молитві, внизу Христос, і 12 апостолів. На двох кінцях світа, в Києві і тут, в Америці, стоять ті наші святині, немов символ майбутнього повного нашого об'єднання . . . При церквах є гарні хори, релігійні товариства, братства, рел. установи. ОО. Василіяни, під проводом свого ігумена, о. бр. Ґавліча, ведуть дуже успішну не лише релігійну, але і національно-освідомну працю, стараючися при церкві задержати і тих, що вже дещо дальше стоять від українського життя. Побіч церкви, при парохії є Українська народна школа, вчать в ній монахині. Навчання ведеться по плянам публічних шкіл. В суботу є курси українознавства для дітей, що їх випровадив ігуменат, але вони не охоплюють усіх дітей. Вечорами в школі є різні курси для старших, деякі ведуть оо. Василіяни. Зі зростом іміґрації в повоєнних роках, виринула думка поширити школу на вищі кляси, і ігуменат, за допомогою громадянства, надіється незадовго зреалізувати її.

Українська православна церква має менше вірних, є дві церкви, з них головна св. Володимира. Працю в тих церквах підсилила головно нова, повоєнна іміґрація. Так релігійна, як і національно-освідомна праця тут дуже важна, бо церква береже від того, щоб менш свідомі не попали під вплив російської церкви. При церквах є добрі хори, братства, в приналежних приміщеннях ведуться курси.

Отже, на терені Шікаґа маємо при кожній церкві осередки релігійного життя, і школу, і вони всі дають великий вклад в виховно-освідомну ділянку нашого тутешнього життя. Але є ще третій чинник, основа двох попередних, — це громадянство, а зокрема в ділянці виховання дітей — батьки тих же дітей. Тут часто великі зусилля зі сторони церкви і школи в справі освідомної праці, виховання молодого покоління, зюстрічаються з байдужністю, нерозумінням ваги діла, або з непорозумінням. Справа виховання молодого покоління однаково важна для новоприбулих поселенців, як і для тих, що вже тут відавна, чи тут уродились.

Американська культура багатітиме не тим, що один буде наслідувати другого, але саме своєрідністю і оригінальністю кожного народу, що входить в склад населення ЗДА. Тож необхідно всесторонно пізнати культуру свого народу, у першу чергу найважніщий її прояв, мову, засвоїти з тої культури те, що вартісне і внести те у загальну культуру тут. країни, а не, захоплюючися чужим і то часто не цінним але саме маловажним і наслідуючи його, ставати людиною без власного обличчя.

На терені Шікаґа облекшує всяку акцію те, що т. зв. „Ліґа" об'єднує стару і нову іміґрацію і усі тутешні установи, нормуючи ціле суспільне життя. Майже кожний новоприбулий іміґрант зустрічався з тою установою, зокрема з її секретарями п-і Гульчій та мр. Ничаєм, бо тут сходяться всі нитки нашого гром. життя, тутже і діє допомоговий Комітет залишенцям в Німеччині. Очолює ліґу п. Дужапський.

При повній співпраці усіх установ можна буде осягнути зрозуміння серед громадянства, а тоді переведення в діло усіх задумів, не буде так трудне, як воно може здаватися. Те саме, що до Шікаґа відноситься, очевидно, і до інших наших осередків.

М. Т., Шікаґо

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

Зі Спорту

ТУРНІР ЗА ЧАШУ У. Н. ДОМУ.

Ню Йорк, 29 червня.

УСК НЮ ЙОРК — ТРИЗУБ, ФІЛАДЕЛФІЯ 4:2.

Відмолоджена команда Філаделфії виявила багато завзяття і охоти до гри, однак не була в силі відібрати заслуженої перемоги УСК-ові, що технічно переважав. Всетаки можна сподіватись, що перед „Тризубом" лежать кращі успіхи та будучність при відповідному вкладі праці.

УСК СІЧ, ЕЛІЗАБЕТ — ОЛЬДБОЇ, НЮ ЙОРК 1:0.

Незначна циферно перемога Січовиків це заслуга дуже доброго воротаря Ольдбоїв п. Босого, якого твердиню вони часто атакували в першій півгрі. По перерві Ольдбої, замість „спухнути", так приснули своїх молодих суперників, що заповідалось на догривку по нерішеному висліді. Однак воротар „Січі" І. Сохан притомно зловив карний удар в кінці гри і цим самим вдержавтислід 1:0 для Січі. Ольдбої, мимо програної, грали справді добрий технічно футбол, якому навіть сильна спека не могла багато перешкодити.

УСК НЮ ЙОРК — УСК СІЧ, ЕЛИЗАБЕТ 1:1.

Рішальні змагання за Чашу не принесли бажаного рішення між фіналістами, бо вечірній сумерк не дозволив на догривку, яка повинна була відбутись після висліду внічию в нормальному часі. Січ веда 1:0 це декілька хвилин перед кінцем, добуваючи терен і глядачів жертвенним істю та співпрацею всіх змагунів. УСК, що в найкращому складі зумів лише вирівняти, обідно заблестіти в наступній зустрічі за Чашу. Чи це вдасться йому так легко, залежатиме теж від Січі, яка, як виявилося досі, росте та кріпшає.

Представники Клюбів та У. Н. Дому договорились повторити вповні ці змагання за Чашу спочатку осіннього сезону.

Суддями були пп.: мґр. Грубський, Конашевич, Пазуняк. Глядачів біля 500.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСК — НЮ ЙОРК

не відбулись в означеному та проголошеному дні через мале число присутніх членів. Приймаючи спеку за вистачальну причину Збори відкладено до початку наступного сезону, про час і місце яких буде своєчасно повідомлено в пресі. Присутні члени відбули ширшу нараду з членами Проводу, дискутуючи над причинами малого зацікавлення загалу нашим спортом та другими причинами його неуспішности.

В. С.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую сестри дочку Анну, Процьків, зам. Мардаль, з села Требохівці, пов. Бучач, Зах. Україна. Виїхала до Америки, 1949 р. Відомість прошу подати на адресу:
Teodor MALACZYNSKI
Res. 1781 E. 37th St., Lorain, Ohio

П. Микола Дякун з Л. Д. Прошу написати на адресу:
M. K. t/o J. GAYDA
300 5th Ave. N. E.
Minneapolis 13, Minn.

● НА ПРОДАЖ ●

ГРОСЕРНЯ (споживча крамниця) в Jackson Heights, L. I., N. Y. За крамницею 3 кімнати. Місячинц за все разом $75. Дуже добре підприємство. Продажна ціна $4,500. — Ліз на 4 роки.
William Chupa, 33 St. Mark's Pl., New York, N. Y. Tel. OR. 4-5340.

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА — купити поштові значки з усього світу. За три доляри можете отримати понад 800 значків; за два доляри — понад 400. Користайте з оферти, замовляючи на адресу:
M. ROZELUK
732 York Street
London, Ont., — Canada

● Професійні оголошення ●

Dr. Med. R. TYLBOR
59 E. 3rd St. (коло 2nd Ave.) NYC
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги Flouroscony. X-Ray, Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 p.m. В неділі від 10-2 попол.

Dr. S. CHERNOFF
223—2nd Ave. (cor. 14 St.) NYC.
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі. У суботи 10—1. У неділі зачин.

● ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ ●

АПТЕКА Д-Р РОТМАНА
рiг вулиці 5-тої Авеню A
NEW YORK CITY
Затруднює щоденно від години 6-11 вечором аптекаря українця, дипломованого в Европі.
Аптека вже від року 1926 виконує солідно та совісно всі можливі американські та европейські рецепти і тримає великий склад ліків по умиркованих цінах.
Радо витаючи українське громадянство в нашій аптеці, поручаємося його услугам.

СЕКЦІЯ КНИГОЗНАВСТВА УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

В зв'язку з перебуванням в ЗДА проф. д-ра Ярослава Рудницького, генерального секретаря всієї УВАН і проф. Манітобського Університету, Секція Книгознавства УВАН в Ню Йорку влаштувала 7 червня 1952, на закінчення акад. року, свою останню (п'яту з черги) наукову конференцію. На програму склалися дві доповіді: І. Л. Биковський — Українка в російській генеалогії на еміграції і 2. Я. Рудницький — Українка в ЗДА і Канаді. Особливе зацікавлення присутніх викликала актуальна і докладно розроблена розвідка проф. Рудницького. Він зробив систематичний перегляд існуючих українських книгозборів в ЗДА та Канаді. Наявість книжок в них сягає, після нього, одного мільйона томів. Кількість ця постійно зростає. На жаль каталогізація цих книжних засобів, поза деякими винятками, є в незадовільном устані. Нині робляться слабенькі заходи поліпшити цю справу. Так само бібліографічні огляди цих книгозборів не існують. Останніми часами деякі канадійські та американські наукові установи починають укладати річні бібліографічні огляди новоопублікованої україніки. УВАН в Канаді також взялася за це і склала „Біжучу бібліографію україністики в Канаді за 1951 рік". Вона незабаром вийде окремою публікацією на початок в циклостилевій формі. Проф. Рудницький закликав Американський Відділ УВАН розпочати подібну працю. Для координації цих бібліографічних почина́нь, вельми потрібних українській науці, він запропонував заклсти при УВАН „Комісію для опрацьовування бібліографії україністики в ЗДА і Канаді". Після жвавої дискусії з удалом пп. Л. Биковського, В. Міяковського, С. Демидчука та П. Ковалева, були зреферовані нові публікації та події з царини книгознавства, що мали місце від останньої конференції. Секція Книгознавства УВАН розпічне новий академічний рік в половині вересня 1952 черговою науковою конференцією з програмою: Проф. В. Приходько — Видавнича діяльність кол. Кам'янець-Подільського Земства, і ред. Ю. Тищенко — Українська книжка на Карпатській Україні.

НАГІБ БЕЙ — НАЙВАЖЛИВІША ОСОБА В ЄГИПТІ

Перший зліва це Могамед Нагіб Бей, що спричинив державний переворот в Єгипті й змусив короля Фарука I. зректися престолу. Два інші військовики — це його найближчі співробітники.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Акрон, Огайо

„Свято Матері і Батька"

15 червня ц. р. заходом Союзу Українок в Акрон, Огайо, відбулося „Свято Матері і Батька".

Як на кожну імпрезу, так і на цю парафіяни Акрону виповнили по береги скромну церковну залю. Після вечері, яку так гарно приладили пані з Союзу Українок під керівництвом п. М. Пулк, п. А. Зепко і п. А. Антонюк, наші наймеші почали свою святочну програму в доказ щирої любови до своїх батьків.

Програма складалася із 17 точок. На вступі дружина о. пароха п. А. Дурбак, виголосила змістовий реферат у якому згадали про високу гідність матерів і батьків перед їх дітьми. На прикінці свойого реферату згадала за Матір-Україну, закуту в кайданах, та влила в серця надію у Воскресення України.

Дальше слідували пісні, переплітвані декламаціями: „О Маріє, Мати Божа", „Це радісний час", „Матусю рідненька".

Треба згадати про декламаторок що гарно віддеклямували свої вірші: Ліда Івасишин, Т. Когут, Владитчак, М. Когут, І. Альбрехт, М. Дурбак, С. Куцик, М. Костів, Пола.

Дальше слідувала інсценізація „Квітка на могилі". В ролях були слідуючі діти: мати — Г. Костів; доня — Д. Дженет; син — М. Курило; поет — І. Альбрехт.

На закінчення програми була — однодієва сценка п. н. „Незвичайні гості".

Треба згадати, що дуже гарно відіграв свою ролю заслужена Волод. Циц, за доню Мартуся Дурбак і за маму Петруся Сивик, їм належиться особлива похвала за їх пильність і старанність.

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Це свято залишило по собі милий незатертий спогад, бо це перший одинокий виступ дітей в цій парафії за весь час її існування.

Присутня

Авбурн, Н. Й.

Відновлено діяльність 14-го відділу ОДВУ.

В неділю, дня 22 червня ц. р. о годині 3-тій пополудні з залі Т-ва Запорожська Січ відбулись Збори членів 14-го відділу Організації Державного Відродження України, на яких перевибрано Управу Відділу з громадян міста Авбурн, до якої увійшли: п. Іван Король, голова; п. Іван Коковський, місто-голова; п. Михайло Курій, секретар; п. Теодор Кльоп, скарбник і п. Еміліян Саварин, член Управи.

Управа Відділу постановила тісно співпрацювати із всіма Організаціями в Авбурні для добра України й Америки.

С. К.

Ірі, Па.

Новоприбулі вчаться англійської мови.

В тому місті живе багато новоприбулих до цієї країни. Вони стараються достосуватися до вимог тутешнього життя та в першу черогу бажають навчитися англійської мови. Ім на руку йдуть місцеві шкільні чинники та зорганізували для них окремі вечірні курси, на яких двічі на тиждень навчають їх безплатно по три години англійської мови. Дня 15 червня відбулося святкове закінчення навчання, на яке явилися всі учні, що складаються з 12 націй, та представники шкільної влади і репортери місцевих часописів. В минулому році на тих курсах для дорослих було 291 чоловіків і жінок. Їх навчали 7 учительських сил, що рекрутувалися з місцевих шкіл. В місцевих часописах появилися з цієї нагоди теплі статті та світлини деяких курсантів у національних строях, між ними й двох українців: Михайла Ульницького та Михайла Шайди. Нам пишуть, що всім учасникам дуже подобалися українські вишивки.

ЗАКЛИК

до бувших робітників у Бельгії

В другій половині місяця липня б. р. починають виплачувати у Бельгії вакаційні гроші для робітників за їхню працю в 1951 році. Багато українських робітників, що покинули Бельгію, виемігрували до Канади чи ЗДА, мають також право на вакаційні гроші, щонайменше у висоті 4% від суми заробітку на протязі 1951 року. Це право прислуговує навіть тим робітникам, що відробили в 1951 р. хочби тільки пару тижнів, зглядно були зв'язані в будь-якій формі умовою праці, як хворі, жертви нещасливих випадків тощо. Було б великим недбальством і шкодою для власних і загально-національних інтересів українського робітництва залишити ці гроші не вибраними. Без надмірних формальностей, ці гроші висилає для всіх бувших українських робітників з Бельгії Головна Управа Спілки Українських Робітників у Бельгії. В тій цілі потрібно тільки виповнити й переслати до СУРБ відповідну повновласть. За пересилкою готового формуляра на повновласть, а в разі потреби за всіми іншими порадами й допомогою звертайтеся негайно на адресу:

Union des Travailleurs
Ukrainiens en Belgique
72 Bd. Charlemagne
Bruxelles, Belgique,

або за посередництвом представника Конфедерації Українських Вільних Професійних Організацій (КУВПО) на Канаду:

Mr. Makar Wol.
140 Bathurs Street,
Toronto, Ont., Canada

Священик за дотримування міжнародної моралі

Гамілтон, Н. И. — О. Едмунд А. Волш, регент школи закордонної служби при Джорджтавнському університеті виступив на четвертій річній конференції Американської закордонної політики, обговорюючи відому книжку посла ЗДА в Росії Дж. Ф. Кеннана „Американська Дипломатія 1900-1950 років" О. Е. Волш осудливо висловився про „небезпечну" філософію звільнювання націй від моральної відповідальности за їхні вчинки. Університетський декан обороняв право людства натавровувати злочини окремих народів, бо оправдувальні тенденції що поміщаються в книзі Кеннана, можуть бути пристосовані для оправдування переступів окремих націй, якщо „немає мірила окреслювання добра і зла в діяннях самостійних держав". Такі небезпечні погляди можуть бути пристосовані й до оборони народовбичих практик Гітлера, думає о. Волш.

● Посмертні Згадки

ПАВЛИНА БРАШКОВСЬКА, членкиня відділу 325 УНС в Бруклині, Н. Й. упокоїлася по тяжкій недузі дня 18-го липня ц. р. Покійна походила зі села Крутилів, пов. Скалат. Похорон відбувся 22. липня із похоронного заведення до місцевої церкви, а відтак на цвинтар св. Івана. Покійна полишила в смутку мужа Адама, дочку Анну, сина Івана. — В. Й П.!
П. Маницький, секр.

КАТЕРИНА ГНАТКІВ, членкиня від 316 УНСоюзу в Рочестер, померла дня 17 липня ц. р., по короткій недузі. Покійна походила зі Села Накляковичі, пов. Львів, Україна.— До Союзу вступила 1945 р. Рочестерська Громада втратила в покійній знаменту співачку. Полишила в смутку мужа Івана і три дочки: Софію, Славку і Ліону. Похорон відбувся 21. липня з Церкви св. Йосафата при участи родини. В. Й П.!
В. Іванців, секр.

МИФТОДІЙ МУРИН, довголітній член Т-ва Любов, від. 370 УНСоюзу, помер 21 липня 1952 по довгій недузі в Ню Гейвен, Конн., проживши 64 роки. Покійний походив зі села Хартонівці пов. Заліщики, Галичина. Вступив до Союзу в 1918 р. Був активним і щирим членом. Полишив в смутку жену Анну, сина Олекса та невістку Анну. Похорон відбувся 23. липня з погреб. заведення до укр. кат. Церкви св. Михаїла при участи членів Т-ва, знайомих та родин, а опісля на цвинтар св. Лаврентія, В. Гейвен. В.Й П!
К. Марущак, секр.

Замість квітів на могилу мойого шкільного товариша і Товариша по професії бл. п. магістра фармації Олександра Яцика, згинув трагічно, складаю 5 долярів на ЗУАДКомітет.
Роман Домбевський, Рочестер.

При смертній згадці І. Пачковського було подано, що походив зі села Торски, пов. Жовква, а має бути Луговe пов. Жовква.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Піврічні збори членів 25 Відділу УНС відбудуться дня 31. липня 1952, о год. 7-ій вечорі, в приміщенню УНС при 81-83 Гренд ст., Джерзі Сіті.
Др. Л. Мишуга, предс.

СПРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. „Українська Січ", від. 39, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 3. серпня, в год. 3-ій попол. в салі У. Н. Дому. Проситься всіх членів обовязково і точно явитися на зборах. — Управа.

● ПРАЦЯ ●

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ"

В НЮ ЙОРКУ. — ЧАРТЕР Ч. 7217

Рахункове звідомлення і баланс на 30. червня 1952.

АКТИВИ:

Позики членам (80)	$ 18,934.85
Готівка на чековому конті	9,292.23
Депозит в банку	10,019.44
Інші активи	95.48
Сума	38,342.00

ПАССИВИ:

Уділи членів (327)	$ 37,871.14
Резервовий фонд	105.60
Нагромадження	365.26
Сума	38,342.00

Прибутки:

Відсотки від позичок	$ 645.62
Інші прибутки	24.24
Разом прибутки	669.86

Витрати:

Канцелярійні витрати і друки	$ 63.34
Асекурація позик	53.76
Асекурація уділів	85.34
Асекурація готівки (бонди)	45.00
Інші витрати	57.16
Разом витрати	304.60
Нагромадження	365.26
	669.86

Урядування кооперативи відбувається в льокалі Відділу „Самопомочі", 77 E 7th St. в Ню Йорку, кожного четверга 6-8 год. веч. і кожної неділі 12-2 пп. В тім часі приймається зголошення на позики і зголошення нових членів, переводиться вплати і виплати з рахунку уділів і позик та уділяється інформацій.

Управа Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку

ТАРЗАН, ч. 2882. Провідник людей і звірят.

Тарзан чутливо міркував про своїх компаньйонів. Тут, подібно як у джунґлях, вони покладають на його поміч і керівництво.

„Я певний, що Бетті не в небезпеці!", підбадьорював Тарзан. „Ми знайдемо шлях її врятувати".

„Я бажаю, щоб я міг вірити цьому", похмуро відповів Тарзан. „Але якщо вона вбита, я вб'ю Мералю власними руками!"